

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

561

KAROL POMIANOWSKI

(1874—1948)

Karol Pomianowski urodził się 29 IX 1874 r. we Lwowie w rodzinie adwokata. Po ukończeniu miejscowego II Gimnazjum Klasycznego, w 1894 r. rozpoczął studia na Wydz. Inżynierii w Szkole Politechnicznej we Lwowie. Jeszcze w czasie studiów okresowo pracował przy budowie linii kolejowych Kołomyja—Zaleszczyki i Przeworsk—Bachórz, a po uzyskaniu absolutorium w 1898 r. przez dwa lata kierował budową odcinka kolei Chabówka—Zakopane. W 1900 r. uzyskał dyplom i jako inżynier drogowy przez rok pracował w Jaśle. . .

W 1901 r. rozpoczął pracę w Szkole Politechnicznej we Lwowie jako asystent, później konstruktor w Katedrze Budownictwa Wodnego. W r. akad. 1907/08 powierzono mu w zastępstwie wykłady z wodociągów i kanalizacji, które w następnym roku objął na stałe jako docent etatowy tej szkoły. W Szkole Politechnicznej we Lwowie doktoryzował się w 1913 r. na podstawie pracy „Beitrag zur Berechnung der Höchstwassermenge aus Städtegebieten”, opublikowanej już w 1911 r. w *Zeitschrift für Gewässerkunde*, a w 1914 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym i kierownikiem III Katedry Budownictwa Wodnego.

Po przeniesieniu się do Warszawy, 1 III 1918 r. objął wykłady z budownictwa wodnego na Wydz. Inżynierii Budowlanej i na Wydz. Inżynierii Wodnej Politechniki Warszawskiej (PW). 1 IV 1919 r. został mianowany profesorem zwyczajnym, a po utworzeniu 19 IV tego roku na Wydz. Inżynierii Wodnej Katedry Budownictwa Wodnego I, objął jej kierownictwo. Katedrą tą, obejmującą projektowanie i budowę jazów, kanałów i przewodów, zbiorników oraz siłowni wodnych, która po reorganizacji uczelni w 1933 r. znalazła się na Wydz. Inżynierii, kierował do 1939 r. Przez trzy kadencje w latach 1919—1922 wchodził w skład Senatu PW jako delegat Wydz. Inżynierii Wodnej, w r. akad. 1920/21 pełniąc funkcję sekretarza. W r. akad. 1938/39 był delegatem Wydziału Inżynierii.

Równocześnie z karierą naukową prowadził prof. K. Pomianowski działalność inżynierską, od 1901 r. wyłącznie w zakresie budownictwa wodnego. W latach 1901—1911 projektował i rozpoczął budowę kanalizacji Lwowa, a w latach 1922—1925 projektował kanalizację nowych terenów włączonych do Warszawy. Ponadto był autorem projektu kanalizacji Wieliczki oraz wodociągów i kanalizacji wielu miast, m. in. Gdyni, Chrzanowa, Otwocka, Ciechanowa, Łowicza, Równego na Wołyniu. Według jego projektu w 1937 r. została wybudowana przy rzeźni portowej w Gdyni pierwsza w Europie oczyszczalnia ścieków z wielokrotnym zrasaniem złoża biologicznych. Projektował także zbiornik wodociagowy na Prądniku pod Krakowem oraz szereg gospodarstw rybnych.

Jako uczonej i praktyk doceniał wagę uporządkowania gospodarki wodnej w Polsce przez stworzenie

krajowego systemu wodnoenergetycznego. Był inicjatorem idei energetycznego wykorzystania rzek polskich przez budowę systemu zapór, stopni wodnych oraz zakładów energetycznych. Sam opracował wstępne projekty zbiorników wodnych w Porąbce na Sole, w Rożnowie i Czorsztynie na Dunajcu, w Solinie i Myczkowcach na Sanie, w Bielanych pod Warszawą na Wiśle, w Koronowie na Brdzie, w Sochaczewie na Bzurze. Projektował m.in. zakłady energetyczne w Myczkowcach na Sanie, w Tyszownicy na Oporze, w Jazowsku na Dunajcu, w Uniżu na Dniestrze i w Sochaczewie na Bzurze.

W czasie okupacji hitlerowskiej prof. K. Pomianowski wykładał w utworzonej w 1942 r. Państwowej Wyższej Szkole Technicznej, prowadząc jednocześnie tajne nauczanie na poziomie politechnicznym. Nie przerwał też działalności naukowej, jednak powstałe wówczas prace i zgromadzone materiały z zakresu hydrologii i budownictwa wodnego spłonęły wraz z mieszkaniem profesora podczas powstania warszawskiego.

W październiku 1945 r. prof. K. Pomianowski przeniósł się do Gdańska, gdzie podjął się organizacji Wydz. Inżynierii Łądowej na tamtejszej politechnice. Do 1947 r. pełnił funkcję dziekana tego wydziału i kierownika Katedry Hydrauliki, Hydrologii oraz Budowy Zapór, Jazów i Zakładów o Sile Wodnej. Do przejścia na emeryturę w 1947 r. zdołał jeszcze uruchomić laboratorium wodne na Politechnice Gdańskiej, które rozpoczęło prace naukowe i usługowe.

Prof. K. Pomianowski był wybitnym dydaktykiem i wychowawcą paru pokoleń inżynierów wodnych. Prace dyplomowe pisane pod jego kierunkiem były mocno związane z praktyką i dotyczyły ważnych punktów energetyki wodnej w Polsce. Wśród jego publikacji „oprócz licznych artykułów drukowanych w czasopismach fachowych, znajdują się m.in. prace: „Siły wodne Galicji” t. I—IV (1905—1908), „Zapory, zbiorniki i jazy” (1919), „Elektryfikacja Polski” (1930), „Zbiorniki i zapory” t. I—II (1934), „Mniejsze zakłady o sile wodnej” (1935), „Budownictwo wodne” (1939) oraz „Hydrologia”, której t. I—III opracował wspólnie z M. Rybczyńskim i K. Wóycickim (1933—1939), a t. IV (1947) jako jedyny autor.

Był stałym rzeczoznawcą w Ministerstwie Robót Publicznych do spraw wodociagowych i kanalizacyjnych, w latach 1928—1939 był członkiem Rady Technicznej do spraw morskich przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu. Od 1901 r. należał do Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie, był członkiem Akademii Nauk Technicznych (od 1923) i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 1936). Prof. K. Pomianowski zmarł 2 VII 1948 r. w Rabce Zdroju i został pochowany na miejscowym cmentarzu. Był odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta.